

ПРОМОВА ЛЕНІНА НА ІХ. ВСЕРОС. ЗІЗДІ СОВІТІВ.

(“Известия”, 24 грудня 1921.)

Тов. Ленін починає свою промову під грім довго неустоячих оплесків. Овація триває кілька хвилин.

Товариші, — почав т. Ленін, — мені належить дати вам доклад про внутрішню і міжнародне положення Радянської Республіки. Перший рік мінливі покірності віддихом і поспрабували приложити свої сили на відновлені господарства, зруйнованого війною, старуючись в той сам час завоювати основи соціалістичного парядку.

Міжнародне положення.

Певна рівновага в міжнародних відносинах тепер вже встановилася, і ми можемо вже її бачити. Ми представляли собі — і про це не від річі є пригадати, — як трудно робити класі і всім працюючим як в Росії, так і в інших краях війни з імперіалістичної війни. Але ми отримали одиникий вихід з війни — це вихід революційний. Оказалося, що на нашу дорогу іншим народностям вийти не удалось. Але в основі наша оцінка була вірна. Рівновага, котра полягає в тім, що ми, оточені державами, ворожими нам до скаженими, відержали, одно се говорить вже про правдивість нашої оцінки.

Нас не знищили навіть передовій краї. Се стало ся тому, що ми мали для себе піддержку трудових мас в цілм світі. Наш устрій був цілком для всіх працюючих. Він викликав віру в нас зі сторони працюючих мас у всіх краях, в тім числі і в тих, правительств котрих були нам ворожі. Наїзд, котрого ми зазнали протягом 4-ох літ, тепер заст. Однак треба бути дуже осторожними і дуже далекоглядними в будучности. Треба дивити ся з точки погляду реальної взаємодієносіння сил. А сі сили агрупувалися таким способом, що наші погляди, наша оцінка оправдалася. Капіталізм розкладає ся, економічна криза неминуча, капіталізм котить ся в пропасть. Ми сильніші тим, що ми більше знаємо, оцінюємо правильно. Капіталізм здає, навіть в тих кругах, де про соціалізм боїть ся говорити годосно, а про “страшних большевників” і згадувати не принято, навіть в тих кругах істнує погляд, що треба анулювати догов. Про се ми говорили, і вони нас повинні були бачити свій час вилучити. Для нас признати догов не так трудно, ми переконані і не такі труднощі.

Пропаганда про те, що большевизм чудовий, се ведець ся у всіх краях. Большевизм — се слово, котре не можна згадувати в приличнім товаристві, але за те всяка пропаганда, котра ведець ся нами, переслідує ся найохотливішими мірами. Се тому, що у капіталізму нема іншого виходу.

У нас рівновага нестійка, нам треба бути осторожними, нам треба бути кожду мінуту на сторожі. Від нового наїзду ми завжди на волосу, але ми знаємо, яке горе несе війна для робітників і селян. Ми ідемо на найбільші уступки і жертви, але не в усіх, і не до безконечности. Се повинні знати всі ті правительства Фінляндії, Польщі і Румунії, котрі піддержують і посилають проти нас білгардійські банди.

Нема ні одного правительства, котре би так отверто говорило про признане національностей, входячих в склад буржуазної російської імперії, як про се говорив ми. Тільки ми дали повне право на самовизначені, і сего права ми ні разу не нарушали. Але коли держотрі з національностей, освободженних нами, починають вести проти нас оружену боротьбу, тоді ми перед формальностями останувати ся не будемо, на то ми і революціонери.

Наше бажане бути в мирі зі всіма державами. Ми будемо всіми силами і всіми средствами охороняти мир, але есам нас заставляє, ми встанемо як один муж, щоб відстояти

нашу Республіку. Ви, товариші, прекрасно знали, що наша політика в сім питанні не може бути іншою. Мир, але до певної границі. Достигнено певної рівноваги, але вона еще малоустойчива. Вийшовши за наше мирне будівництво, ми будемо його продовжувати, але треба постійно бути на сторожі, щоб в небезпечну хвилину оборонити наші завойовані.

Економічні взаємодієносінні з Європою.

Нам неможливо оставити без взаємодієносінні з капіталістичною Європою, але в той сам час і сама капіталістична Европа не може обійтись без того, щоб вступити з нами в якінебудь взаємодієносінні. Республіка, в капіталістичнім оточенні, політично оказалася можливою. За сі 4 роки ми так много бачили загроз, що ні один з них тепер вже не боїмо ся. Більокада, котрою нас оточили, була тяжка для нас, але чи не була вона тяжшою для тих, хто нас більокадував. З докладу народного комісара заграничних справ ви бачите, що Росія обросла цілм рядом торговельних представництв. Разом з тим, розумієть ся, збільшаєть ся і небезпека нових наїздів. Але в торговельнім відношенні за докладовий 1921 рік ми зробили великі успіхи. Значнійшому розвитку торговлі перешкадав стан нашого транспорту, котрий безпосередньо звязаний з селянським господарством. Нам треба бути успішними в напруженні енергію, щоб поліпшувати паливне положення. Але і тим успіхам, котрих ми досягли, ми обовязані розвитку нашої зовнішньої торговлі. В 1921 році значно збільшилась хід паровозів, до того ми ше дістали зза границі 13 шведських, 7 німецьких паровозів і до 50 цистерн. Великий промисл капіталістичної Європи на ділі йде на поміч нашої соціалістичній республіці. Ми дістали немого, але се тільки початок.

Суди в Англії не признали Совітську Росію де-юре; але торговля з капіталістичною Європою розвиваєть ся проти волі її правительств. Зносини з Сов. Росією уважають ся тими правительствами як зносини з чужою і тим не менше наші торговельні зносини з ворожими нам країнами розвивають ся з кождим днем. Наш розрахунок окказав ся більше правильним, чим у капіталістичних правительствах. Се, розумієть ся, не тому, що у них нема людей, а тому, що не можна розраховувати правильно, коли стоїш на погибачім шляху.

Дальше тов. Ленін наводив дані про розвиток нашої торговлі з заграцією. За 1918, 1919 і 1920 роки наш вїз зза границі становив 17 мільонів пудів, а в одному 1921 році ми дістали вже 50 мільонів пудів. Наш вивіз в 1918 році ограничував ся з 2 з половиною міль. пудів, а в 1921 році ми вивезли за границю вже 11 міль. пудів.

Се тільки початок. Не дивлячись на те, що правительства капіталістичної Європи щодня заявляють, що вони не допустять до зносин з нами, вестакі дехто окказав ся сильнішим, чим ті угрози. Всі наші старання повинні заключати ся в тім, щоб сей розвиток взаємодієносінні з капіталістичною Європою не останував ся, а йшов дальше і дальше. Не дивлячись на те, що ми зруйновані, що наш край збіднів до послідніх границь, всеж таки ми стоїмо на шляху, котрий отирає нам можливість економічного укріплення. Ось що являєть ся основним фактом. Друга важинтовська конференція можливо вбудеть ся в новій обстановці і на нї будуть запрошені представники Совітської Росії і Німеччини.

Дальше тов. Ленін говорив про внутрішнє положення, по-дїбно останувившись на питанні про “нову економічну політику”, її успіхах і про поліпшені сільського господарства, про боротьбу за заготов-

ШІСТЬ ЗІЗДІВ РАД НА УКРАЇНІ.

З початком революції Україна і Росія були відкриті сіткою рад робітничих і селянських депутатів, а в багатьох містах і військових. У нас на Україні в Радах з початку переважали меншевики, есери за винятком міст: Київ, Харкова, Катеринославу і ин. Дрібнобуржуазна Центральна Рада намагалася використати в своїх інтересах Ради робітничих і селянських депутатів в боротьбі з версійським тимчасовим урядом. Але особливо після того, як в Росії владу взяли большевики, Ради на місцях почали виступати проти Центральної Ради. На 16 грудня 1917 року в Києві був скликаний І. Зїзд Рад Робітничих і Селянських Депутатів. Зручний засобом Центральної Рада наперала на його делегатів “се до спілки” і таким чином забезпечила собі більшість. Частину зїзду, що стояла за Радянську Владу переїхала до Харкова. Тут було вибрано перший Центральний Виконавчий Комітет і Народний Секретаріат — Перший Радянський Уряд України.

Новоутвореному Уряду негладко прийшло ся розпочати боротьбу з німецько-гайдамацько-петлюрівським контрреволюційним наступом. Але не сила була молоді не радянської владі і вона примушена була залишити територію України. Затримавшись в Катеринославі Ц.В.К. скликав на 15 марта 1918 року там ІІ Зїзд Рад. Сей зїзд був повніший ніж І. Головна справа була на тому зїзді мир з Німеччиною. Було постановлено продовжувати війну з Німцями і для сього проголошено Радянську Україну незалежною.

Гіміці заняли всю територію України і Радянський Уряд вїхав до Росії. Але нова філія повставь проти гетьмана, а потім проти Директорії, поклякали до життя опять Радявду. В марті 1919 року в Харкові скликаєть ся ІІІ Зїзд Рад, що мав вже представників мало не від усієї України. На сьому зїзді затверджено Постійний Радянський Уряд — Раднарком У.С.Р.Р. Ухвалено конституцію Української Соціалістичної Радянської Республіки. Після зїзду уряд переїхав до Києва і радянська влада розпочала широкую творчу будівничу роботу. А на Україну знову насунули хижі вороги: петлюрівці і денікінці і Рад. Уряд примушений був знов вїхати до Росії. Червона армія і повставше робітництво і селянство знову повигнали своїх ворогів і встановили Радавду.

Невстигла влада закріпити ся, як посунули на Україну Поляки з петлюрівцями. І в сей час у Харкові зібрав ся ІV Зїзд Рад. Найголовнішою постановою зїзду були: 1) утворені комнезамів і 2) постановою про федеративний звязок з Р.С.Ф.С.Р. Зїзд оголосив війну Полякам і видав маніфест (лист) до робітників і неземожних селян України. Могутнім ударом робітничо-селянського кулака було побито і Поляків з петлюрівцями, а потім Врґаля з Махном.

Радянська влада одержала можливість кинути всі свої сили на господарський фронт і розпочати відроджені народного хазяйства. В умовах трудового підйому зібрав ся V Зїзд Рад на провесні 1921 року. До сього менту VІІІ. Всеросійський Зїзд Рад накреслив нові підходи до економічного будівництва, а V. Всеукраїнський Зїзд Рад пристосував їх до умов українського життя. Весь зїзд пройшов під гаслом господарчого будівництва. “На трудовий фронт” сказав V. зїзд. Велика промисловість, засївна кампанія, закінчені розверстки, — ось найголовніші справи зїзду.

З огляду на остаточну перемогу над ворогами зїзд оголосив амністію своїм ворогам. Амністія багатьох привернула до Радавали.

Нова економічна політика збільшила трудову снагу трудових мас, але разом з тим і відродила капіталістичні взаємодієносінні. Кооперація, комнезамы, філанси, — ось найголовніші справи VІ. Зїзду Рад. Треба все корисне, що дала нова економіка зміцнити і шкідливе — ослабити; треба допомогти сільській бідноті комнезамам. І VІ. Зїзд безперечно виконає свої завдання, ще дужше зміцнить радянську владу.

С. Вдовиченко.

БЕЗПОМІЧНІСТЬ СУХОПУТНИХ КОРСАРІВ.

Телеграма з Москви з 18. січня доносить, що Адольф Йоффе поїде в числі радянської делегації на економічну міжнародну конференцію до Генуї.

Як то добре зробила українська чорносотенна преса, що убинови Адольфа Йоффе мінувшого літа, завезла його труп до Києва і там забальмувала. Если б була не забальмувала, був би труп до сей пори розложив ся і не було б його післати на конференцію до Генуї.

Цікаво, як то воно буде виглядати, коли та укр. чорносотенна преса, яка по кількох разів доносила про убитство і забальмуване Йоффе, тепер буде писати, що Адольф Йоффе їде до Генуї на конференцію.

Зрештою... хїба вона про одно вже таке писала, чого ніколи не було на світі... Пї вже не привикати.

Чи бачили ви, читачу, вершок “професорської” дурноти? Если ні-то ми наведемо вам візрєк із здихавшої вже було і “накі воскресшої” варшавської “Укр. Трибуни” з 1. сїчня. Там в “Лісті з Парижа” “професор” від мамалиги В. Ковалє, обговорюючи причину запрошення капіталістичних представників радянської федера-

ці на конференцію до Генуї, каже таке: “Стан Совдепї зараз такий, що вона повалена на всі чотирі лопатки... і в Совдепї зараз сміливо корсарів можна робити, що він сам собі захоць”.

Після розумованя “професора” без дипломатичних представників на конференцію тому, що Сов. Росія безпомічна, що там “сміливий корсар може робити, що сам собі захоць”.

Вже навіть зголосили ся в оубі такі “сміливі корсарі” в особах Тютюнника та Гуленка і рушили на Україну, а чи мнодіє з тих “сміливих” назад вернуло?

Зрештою, коли безпомічність Росії є причиною запрошення її до Генуї на міжнародну конференцію, то чому той “шановний професор” не порадить сильній петлюрівщині лягти на вулицях Варшави та Ченстохови до гори червом і кричати про свою безпомічність?

“Прихильна нашої справи” антаганта побачила б тоді, що петлюрівщина безпомічна і запросила б на конференцію. А то лаять дурня і по міністерських передлоках і каже, що вона сильна і смілива... Антаганта дає її зброю і каже: коли ти сильна і смілива, то їди на Україну робити повстання... А на Україні — бють, аж з неї бандитське драгте летить. Кажуть, що дурного і в церкві бють.

ли” світова про свою “комуністичну” смерть. Іхні націоналістично настроєні жолудки не перетравили навіть такого закордонного комунізму, який був до серія “Українському Голосові”, “Свободі” і іншій чорносотенній братї.

До прискорення смерті сїх паламарів від закордонного комунізму спричинив ся також і лист провідника українців на Україні Рїчницького та заява Ц.К. У.К.П.

За сі грїхи українців супроти своїх закордонних братів, постигла така сама участь і українців на Україні.

В харківських “Вістях” з 14. грудня читаємо лист членів Ц.К. У.К.П. і від визначніших провідників, Юр. Мазурєнка, П. Кулинченка та інших, в котрих вони пишуть про розвал Укр. Ком. Партїї і заявляють свою солідарність з Ком. Партією (б.) України. Закінчують вони свій лист словами: “Хай живе Єдина Комуністична Партія!” і “Хай живе ІІІ. Комуністичний Інтернаціонал!”

Викопали українці з України яму своїй закордонній братї, а тепер і самі в неї попали. Декотрі з них спинили ся еще

ПРИРОДНІ БОГАЦТВА УКРАЇНИ І ЇЇ ПРОМИСЛ.

В сучасній мент, коли повинна почати розвивати ся промисловість України на нових підставах, необхідно знати, чим саме мусить ся промисловість користуватись, що може дати для її розвинення сама країна. Україна мусить давати те, чим богата її природа, або, що теж саме, її природні богацтва; але ж самі по собі природні богацтва можуть мати значені лише тоді, коли до них прикладено ше працю. І тільки в таких разі ми можемо назвати сі богацтва — продуктивними силами країни. В залежности від того, як природні богацтва або продуктивні сили існують в тїй або іншій країні, в залежности далі від того, в якїй мірі вони досліджені і нарешті оскільки вміють їх використувати, стоїть розвинені промисловости країни. З сього видно, що і зокрема розвинені промисловости України знаходять ся в тісній звязку з її природними богацтвами, їх дослідженієм і використуванем.

Коли ми звертаємося до сучасного стану дослідженія і використуваня природних богацтв України, ми повинні зауважити, що в відношенні до України в дореволюційні часи робило ся далеко не так, як потребує економічне житє і промисловість України і природні богацтва взагалі по всій Росії досліджували ся далеко не в тїй мірі, як того потребувало і економічне житє, а на Україні тим більше дослідженія провадилася з великими перешкодами.

В наш час, коли українська промисловість мусить розвивати ся особливо енергїчно, щоб як найбільше зменшити ше руйноване економічного житя, яке ми переживаємо і з яким держава всіма своїми силами починає бороти ся, необхідно знати, якими природними богацтвами вона володіє, які саме властивости мають сі богацтва; вони мусять бути як найкраще досліджені, бо тільки тоді ми можемо їх використувати з найкращими результатами.

До природних богацтв повинно віднести утвори природи, а саме: 1) підземні копальні і воду, 2) ґрунт, 3) надземні води, 4) рослинність, 5) тварини, 6) повітре. Без дослідженія з одного боку, без висяення умов, при яких всі сі богацтва можуть бути використувані, ні одно з них не може мати економічного або промислового значенія і навпаки, чим більше вони досліджені, чим більше зясована їх економічна роль і вартість, тим більше значені вони придбають для промисловости країни.

У нас на Україні є ціла низка інституцій, яким доручена праця по дослідженні природних богацтв сі держави. Між иншим є при Українській Академії Наук комісія по дослідженню природних богацтв України, яка два роки назад під

завчасу і зі словами “Хай живе ІІІ. Комуністичний Інтернаціонал” повернули назад, а решта злучила свої душі в паламарській “обителї”.

Яке вражені зробив сей розклад українців на Комуністичну Партію України?

“Буря в ложці води” — скаристеризував його В. Блакитний, редактор харківських “Вістей”.

Французський премїер Брїанн зрезигнував з цілм своїм кабинетом. Зрезигнував він під натиском реакційніших күдгів на чолї з бувшим президентом Франції Пуанкарє і бувшим премїером Клемансом.

Обуривсь сі реакційні тигри на Брїяна за те, що він згодив ся засїдати на генуїській конференції з одним столом з Ленїном і тим хотів здекларувати “високоугаману” Франції.

Пуанкарє і Клемансс спасли “честь” Франції... Повалили Брїяна і взяли справу в свої руки. — Вже Брїян не засяє, “на ганьбу” Франції, за одним столом з Ленїном, а засяє... Пуанкарє. Мусїй.

кероанем академ. Верзального провадила надзвичайно енергїчну працю; безумовно обовязком Укр. Академії Наук є відновлені сеї праці, яка дала вже великі практичні наслідки, а в останні роки, до останнього часу, майже цілком припинила ся. В наближені часи має розпочати свою діяльність друга, нова комісія при тїй самїй Академії, а саме комісія по використуванню продуктивних сил України, праця сеї останньої комісії має особливо велике значені в сучасній мент і коли Академія поведе її досить енергїчно, ся комісія повинна дати великі результати для промисловости України.

Подивимось, якими саме природними богацтвами володіє Україна і що потрібно зробити, щоб їх можна було влаштувати для промисловости України і в якїй саме напрямку. Поперед усього звернемося до підземних богацтв. Для промисловости ХХ. віку надзвичайно велике значені мають з підземних богацтв паливо і залїзни руди. Україна в значній мірі богата ріжними видами палива — 1) камінним вуглем, 2) бурим вуглем, 3) торфом.

Камінний вуголь. В великій кількості камінний вуголь знаходить ся в межах Донбасу, який охоплює Донщину, Харківщину і Катеринославщину. Сей район до війни давав найбільшу кількість камінного вугля на всю Росію. В 1913 році постачанє камінного вугля тут було 1.543.3 мільонів пудів, або 70.3 проц., а в останніх частинах Росії, з Російською Польщею, було лише 656.2 мільонів пудів (29.7 проц.). Постачанє камінного вугля в Донщинї та Катеринославщині було 1.683.8 п., в 1914—1915 р. — 1.626.3 міль. пудів, в 1916 р. — 1.752.2 міль. п., в 1917 — 1.498.3 міль. п., в 1918 — 551.700 м. п., в 1919 — 319.800 м. п., в 1920 — 274.402 м. п., в 1921 р. — 450.000.000 м. п. В 1913 р. продукція камінного вугля по всій Росії складала лише 2.75 проц. всесвітної. Як бачимо з приведених чисел, продукція камінного вугля надзвичайно зменшилась за часи революції; не владочись в розгляд того, в якїй станї знаходить ся камінновуглева промисловість в сучасній мент — се відомо з сучасних щоденних газет, — можна сказати, що великі і глибокі копальні в сей час гинуть і все більше і більше значені придбають малі і не глибокі копальні, де технічне оборуудуванє богато простїїше, ніж в великих. В звязку з сим знаходить ся те, що потрібно уже зараз знати ті місця, де потрібно закладати нові шахти для постачаня “чорного хліба промисловости”; місця сі можна намічати лише тоді, як місцевість досить досліджена і розвідана. Алеж в сучасній мент на се дослідженє звертають мало уваги і Укра-

їське Управлєніє промислових розвідок в Харкові почало розвідувати камінний вуголь в особливо важливій для України частинї камінновуглевого басейну, а саме в Гришинському районї, де відкриті сими розвідками присутність верста гарного камінного вугля недалеко від стаяї Логової. Камінний вуголь залягає в великій кількості на площї в 20.000 кв. верств; запаси всього басейну відрахованї так: “хурних” вуглїв — 1,238,848 міль. пудів, “тощих” вуглїв та антрацитів — 2,293,538 міль. п., з курних вуглїв — 400.000 міль. пудів “кокових” вуглїв, які мають особливе значені для металургїчної промисловости України.

Рїжні сорти камінного вугля мають ріжне значені, одні з них можна уживати лише як паливо, напр. антрацит, калорїйність 8,000—8,600, летучих річїв в — 12 проц. (90—95 проц.), алеж значна частина держить в собі більшу або меншу кількість ріжних річїв, які ні в якїй раз не можна палити через їх надзвичайно важливу цїнність; бігумінальні (коковий, газова та ин.) вуглї (калорїйність 6,606 — 8,900) летучих річїв 12 проц. — 40 проц. (70 проц. — 90 проц.). Іх потрібно уживати для хїмічної промисловости при здобуванні з курних кокових вуглїв коксу, необхідно для металургїчної промисловости, треба використувати всі побічні продукти, з яких можна одержувати напр.: амїачну салїтру з амїяну (в 1917 р. здобуто було амїонїної салїтри 570.000 п. на заводї в Катеринославщині, далї одержуєть ся низка летучих річїв, — водені, метал, стїлен, ацїтлен, бензол, нафтаїлі і инші вуглеводи, далї придатні для жукте коштовний для техніки і житя амїонїя, пірїчїдїлї, цїян, сірководенї, сірководуль і инші хїмічні сполученя. Летучї річї держить в собі до 1 проц. бензолу; при охолодженню летучих річїв (світляного газу) в 70 проц. бензолу опадає в рїдкому станї. Сей бензол має важне значені через те, що з нього одержуєть ся аніліковї жарби, він уживаєть ся в дїгунах внутрішнього стану (автомобїлю) і т. и. Дуже цїнний продукт при коксуванню — се є камінновугляна смола, вихід котрої до 4 проц. від ваги камінного вугля; з неї виробляє ся богато цїнних продуктів — бензол, тааулд, нафтаїлі, антрацен, карболова кислота і т. и. — річї, які дуже потрібні в техніці штучних фарб, річїх фармацевтичних та лікарських; з сеї-ж смоли здобувають ся шаровидне масло і газ для освітленя.

З сього короткого огляду видно, яке велике значені має камінний вуголь не тільки як паливо, алеж також і для хїмічної промисловости; в декотрих державах (Нїмеччина) хїмічна камінновугляна промисловість стала дуже високою, зараз вона ше більше розвиваєть ся і будемо мати надію, що і у нас камінний вуголь, коли настане час його нормального здобуваня, буде стоїти в основі української хїмічної промисловости, і не будемо привозити те, ше є у нас з Нїмеччини, яке се було до останніх часів. Коли ми маємо на метї використувати як найбільше наше природне богацтво — камінний вуголь, — то повинні подбати про те, щоб з камінного вугля було взято все, що він може дати і тоді буде розвивати ся промисловість взагалі, разом з транспортом, вириваючи сухий камінний вуголь та антрацит, як паливо і металургїчна промисловість і хїмічна. В дальшому, коли буде можнї, ми звернемо увагу на інші роди палива і инші підземні богацтва.

Проф. В. Лучицький.

Товариші! Візьміть передатку на “Українські Робітничі Вісті”!

Товариші! Візьміть передатку на “Українські Робітничі Вісті”!

Товариші! Візьміть передатку на “Українські Робітничі Вісті”!

Товариші! Візьміть передатку на “Українські Робітничі Вісті”!

Товариші! Візьміть передатку на “Українські Робітничі Вісті”!

Товариші! Візьміть передатку на “Українські Робітничі Вісті”!

Товариші! Візьміть передатку на “Українські Робітничі Вісті”!

Товариші! Візьміть передатку на “Українські Робітничі Вісті”!

Товариші! Візьміть передатку на “Українські Робітничі Вісті”!

Товариші! Візьміть передатку на “Українські Робітничі Вісті”!